

Alkohol na delovnem mestu

Slovenija se po porabi alkohola še vedno uvršča med vodilne države v EU. Visoka poraba se odraža zlasti v zdravstvenem stanju oseb, ki uživajo alkohol. Področje dela je eno od tistih, v katerem škodljiva raba ali celo odvisnost od alkohola lahko povzroči veliko materialno škodo in posledično ogrozi varnost in zdravje delavcev, pa tudi drugih udeležencev v delovnem procesu.

Z vidika varnosti in obvladovanja tveganj tako alkohol na delovnem mestu predstavlja prikrito grožnjo oz. pomeni novo tveganje v poslovnem procesu družbe. Nesporno je, da ima delodajalec v primeru suma, da je delavec pod vplivom alkohola, pravico in hkrati tudi dolžnost preverjati alkoholiziranost delavca pri izvrševanju njegovih delovnih obveznosti, saj je splošno znano dejstvo, da alkoholiziranost vpliva na kognitivne sposobnosti človeka.

Zakonodaja s področja varnosti in zdravja pri delu obravnava alkohol kot dejavnik tveganja v Zakonu o varnosti in zdravju pri delu (Uradni list RS, št. 43/2011, ZVZD-1), za nadzor katerega je pristojen Inšpektorat RS za delo. Tako je določeno, da delavec ne sme delati ali biti na delovnem mestu pod vplivom alkohola. Delodajalec je tisti, ki ugotavlja stanje delavcev v zvezi s tem. Pri tem je pomembno, da delodajalec za ugotavljanje alkoholiziranosti pripravi postopke ter jih sprejme v obliki internega akta. To pa pomeni, da morajo biti vsi deležniki vključno z delavci seznanjeni z vsebino tega akta.

Prav tako je pomembno opozoriti tudi na določila Zakona o omejevanju porabe alkohola, ki predpisujejo ukrepe in načine omejevanja porabe alkohola ter ukrepe za preprečevanje škodljivih posledic rabe alkohola. Pomembno določilo tega zakona je tudi to, da se delodajalcu prepoveduje prodaja oz. ponudba alkoholnih pijač med delovnim časom na delovnem mestu.

Inšpektorat RS za delo se vsako leto vključuje v izvajanje preventivne akcije v zvezi z omejevanjem porabe alkohola na delovnem mestu skladno z navodili in usmeritvami Ministrstva za zdravje, ki omenjeno

akcijo pripravi in koordinira. Tako inšpektorji v sklopu akcije vsako leto opravijo preko 100 inšpekcijskih nadzorov in to dejansko v vseh gospodarskih dejavnostih, največ pa v dejavnosti proizvodnje kovinskih izdelkov in to skoraj v 50% primerov.

Posebno izstopajočih nepravilnosti oz. kršitev inšpektorji ne ugotavljajo in lahko zaključimo, da delodajalci glede na veljavno zakonodajo v veliki večini primerov spoštujejo prepoved prodaje in ponudbe alkohola na delovnem mestu.

Ugotavljamo, da se delodajalci trudijo odpraviti prisotnost vinjenih delavcev na delovnih mestih in v ta namen sprejemajo interne akte v zvezi z ugotavljanjem alkoholiziranosti zaposlenih na delovnem mestu. To je tudi v njihovem interesu,

Avtor:
Slavko Krištofelc, univ. dipl. inž. el.
Direktor inšpekcije nadzora
varnosti in zdravja pri delu

Alkohol na delovnem mestu
predstavlja tveganje v
poslovnem procesu družbe.

saj si v sedanjih razmerah in glede na lastništvo in posledično njihovo odgovornost na področju varnosti in zdravja pri delu težko privoščijo, da se v proizvodnji proces vključujejo vinjeni delavci. Predhodno omenjeno predstavlja glavni razlog, zaradi katerega inšpektorji dejansko ne ugotavljajo kršitev v zvezi s prepovedjo prodaje in ponujanja alkoholnih pijač na delovnem mestu. Vseeno pa inšpektorji izvedbo zakonske obveznosti sprejetja internega akta večkrat odredijo z ureditvenimi odločbami. Vendar za delodajalce ni pomembno le to, da se na delovnih mestih ne ponuja ali prodaja alkoholnih pijač. Veliko pozornost se namenja tudi temu, da delavci ne prihajajo na delo v vinjenem stanju oz. da se ne opijajo med delovnim časom. To

velja zlasti za delavce, ki opravljajo terensko delo in se nekako izognejo neposrednemu nadzoru delodajalcev.

Inšpektorji pa so pri svojih nadzorih v posamičnih primerih s strani delodajalcev seznanjeni z njihovo ugotovitvijo da so nekateri delavci vseeno opravljali delo v vinjenem stanju ali pa da to storijo tudi pogosteje. Ti delavci pridejo v vinjenem stanju že v službo ali pa pride do uživanja alkohola med terenskim delom, ko delavci niso na lokaciji delodajalca. Delodajalci se z inšpektorji glede tega zlasti posvetujejo, kako rešiti takšen problem. Prav tako v redkih primerih inšpektorji pri svojem nadzoru na delovnih mestih, predvsem na gradbiščih, ugotavljajo prisotnost prazne embalaže alkoholnih pijač, skoraj nemogoče

pa je dokazati, da gre v teh primerih za kršitev zakonodaje glede prodaje oz. ponudbe alkoholnih pijač med delovnim časom na delovnem mestu.

Ker velja prepričanje, da so inšpektorji tisti, ki ugotavljajo alkoholiziranost delavcev na delovnih mestih ali v primerih inšpekcijskih nadzorov ali v primerih pozivov inšpektoratu, je v zvezi s tem potrebno pojasniti, da inšpektorji ne razpolagajo z merilniki prisotnosti alkohola v izdihanem zraku in niso pristojni za izvedbo teh postopkov. Večinoma tudi delodajalci takšnih merilnikov nimajo, tako, da se za izvajanje zakonskih določil o ugotavljanju alkoholiziranosti delavcev na delovnih mestih poslužujejo predvsem zunanjih služb, seveda v kolikor imajo takšen način opredeljen v internih aktih. 60